

Добропільська міська рада

Відділ освіти

ПЛЕКАЙМО ОСОБИСТІТЬ...

(збірник розробок виховних заходів

морально-етичного спрямування)

Добропілля - 2017 рік

Укладач: Шевчук К.Д., учитель початкових класів, вищої категорії, старший учитель Добропільської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 19 Добропільської міської ради Донецької області

Рецензенти:

Гнилицька Л.В., методист методичного кабінету відділу освіти Добропільської міської ради

Ульєнко Н.М., заступник директора з НВР Добропільської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 19 Добропільської міської ради Донецької області

Збірник виховних заходів затверджений на засіданні педагогічної ради Добропільської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 19 від 05.12.2016р. протокол № 9.

Затверджено науково-методичною радою відділу освіти міста Добропілля від 17.02.2017р. протокол №2

Анотація

Збірник укладений відповідно до вимог Закону «Про початкову освіту». Матеріали, які ввійшли до збірника, спрямовані на формування морально-етичних цінностей молодшого школяра.

До збірки включені сценарії свят, які можуть бути використані вчителями початкових класів, вихователями ГПД, вихователями дитячих садків для проведення виховних заходів разом з батьками.

ВСТУП

Усі ми - педагоги знаємо, що йде перебудова педагогічного мислення щодо навчання і виховання учнів.

У новому Держстандарті сказано, що пріоритетним завдання освіти є формування загально навчальних умінь і навичок. А мета початкової освіти – це ще й розвиток загальнолюдських цінностей, взаємоповаги між націями та народами в інтересах людства.

Для мене не менш важливим пріоритетом у роботі є виховання учнів. І воно починається з першої зустрічі – знайомстві, а продовжується у коридорі, їдальні, на екскурсії, на святі. Кожна хвилина життя у школі – це виховання поглядом, словом, дією, власним прикладом.

Мета й завдання моєї роботи – це:

- використання педагогічного досвіду В.О.Сухомлинського;
- розвивати вміння учнів справедливо оцінювати вчинки;
- поглиблення знань дітей про культуру поведінки, прийняті в суспільстві;
- виховання любові до матері, батька, сім'ї, колективу, школи, Батьківщини;

Основний зміст педагогіки за словами В.О.Сухомлинського – це «ростити та виховувати справжню людину».

Ростити і виховувати справжню людину намагаюсь і я шляхом виховних заходів, маленьку частину яких я пропоную в цій збірці.

Свято родини

«Шануй батька й неньку – буде тобі скрізь гладенько»

Мета:

- розвивати в дітях постійну потребу в спілкуванні з батьками;
- виховувати любов до рідних, турботливе ставлення до людей похилого віку, бажання бути завжди потрібним родині, пам'ятати, що клас – це теж сім'я.

Обладнання: комп'ютер, мультимедійна дошка.

Хід заходу

Звучить музика «Родина, родина від батька до сина»

Учитель: Красиво і світло у нашій світлиці.

Гості у залі сидять дорогі.

Сьогодні у нас родинне є свято

І хочеться всіх привітати мені!

Учениця: Добрий день, рідненьки мами!

Добрий день і татусям!

Добрий день, бабусям рідним!

Добрий день, усім гостям!

Звучить тиха музика, учень читає:

Молитва

Богородице – мати

О, Пречистая Діво,

Тобі дяку складати

Я берусь несміло.

Я молюся до тебе
За татуса і неньку
Й зачинательку роду.
За бабусю рідненьку.

Даруй, Матінко Божа,
Їм життя довге й миле.
Поможи їм, молюся
О, Пречистая Діво.

Учитель: «Три біди є у людини: смерть, старість і погані діти», - каже народна мудрість. Старість неминуха, смерть невблаганна, перед нею не можна зачинити двері свого дому. А від поганих дітей дім можна вберегти, як від вогню.

Батько: Ще ніхто на словах не навчив дітей любити і поважати старших. Лише власним прикладом, своїм ставленням до батьків ми вчимо їх щоденно. І те, що ви всі сьогодні не пошкодували часу і прийшли на наше свято, - свідчить про те, що ви є прикладом відповідальності, небайдужості до дітей.

Мати: Сьогоднішня зустріч – урок доброго ставлення до дорослих. І почнемо ми наше свято від коренів кожної родини. В нашій залі є люди, котрі започаткували свій рід. Це *(присутні дідусі – прізвища, імена):*

1. Зовсім не старенький любий мій дідусь,
Ми з ним добрі друзі, я цим так горжусь.
Він такий розумний, все на світі знає,
Бо книжок багато він завжди читає.

2. Мій дідусь рідний, будь завжди таким:
Спритним і веселим – вічно молодим.

3. Дуже поважає мій дідусь футбол,
Разом із гравцями забиває гол.
То підскоче в кріслі, то «Ура!» кричить,
Аж на стелі люстра дзвінко дзеленчить.

4. Непарма вважає вся наша сім'я,
Що на діда зовні дуже схожий я.
Підросту ще трішки, усього навчусь
І таким завзятим стану, як дідусь!

*(Пісня «Такий хороший дід»
муз.С.Туликова, сл.М.Пляцковського)*

Учитель: Рід, рідня, родина. Як величність криється за цими словами. Діти, давайте пригадаємо прислів'я і приказки про родину.

1. Який кущ, така й калина.
Яка мати, така й дитина.
2. Яке дерево, такі й квіти.
Які батьки, такі й діти.
3. У дитини заболить пальчик5,
А у матері – серце.
4. Який дуб, такий тин,
Який батько – такий син.
5. Хто батька й матір зневажає,
Той добра не має.

6. Нащо й клад,
Коли в сім'ї лад.
7. Хто бабусю має,
Той потіху знає.

Учитель: У давнину люди говорили, що хата, оселя, усе що в ній є оберігається піснею і добрим словом берегині роду – матері. Тож давайте заспіваємо пісню.

(Наталія Май «Пісня про маму»)

Учитель: Бабуся! Скільки вона пережила! Скільки вона не доспала ночей, голублячи онучат!

Мама: Бабуся, бабусенька – невтомна трудівниця. Заради онуків вона віддасть усе. На плечі бабусі лягають домашні турботи. А ми це сприймаємо як належне.

(Учитель представляє присутніх бабусь)

(Слова вдячності говорять батьки дітей)

1. Милі наші матусі!
Ми вам шану складаємо
І зізнатися мусимо,
Що без вас нас немає.
2. Ви нас, рідні, зростили,
Нам життя дарували,
І безмежно любили,
Від біди захищали.
3. Тож сьогодні ми хочемо вам «спасибі» сказати
За недоспані ночі, на тривоги багаті.
За натружені руки, що не знають утоми,
За хвилини розлуки, як не ладиться в домі.
4. Ми вас любимо щиро!
Люблять вас і онуки.
Всім здоров'я вам, миру
І цілуємо руки!

Діти:

1. Бажаємо вам 100 років жити
Без горя, сліз і без журби.
Хай з вами буде щастя і здоров'я
На многії літа назавжди.
2. Ти нас батькові й матусі помагаєш вчити,
Як вирости чесними, як по правді жити.
Ми твої слова розважні пам'ятати будемо.
І в житті твою науку понесемо всюди.
3. А як багато в бабусі України –
Пісень, казок і приказок народу.
Учись в бабусі, вчися в Україні.

Усі: І хай не буде роду переводу!

Вчитель: Як приємно, що є такі сім'ї у нас, де любов і злагоді панують, де батьки виховують двох дочок чудових.
Це сім'я...

Низький уклін сім'ї..., де дві найширші жінки, бабуся та донька, усю свою доброту, вихованість втілюють в ... і допомагають мені завжди.

Дивлячись на сім'ю..., здається, що там немає сварок ніколи, а їх донька завжди так і світиться від щастя, значить любов, повага її оточує.

А з якою любов'ю учениця говорить про свого тата, що дехто заздрить не зі зла.

Кожна ваша сім'я – це зразок і пошана, це любов і повага один до одного, це турбота і співчуття.

Ви – окремі родини,

А всі ми разом – одна сім'я.

(«Пісня про родину» муз О.Злотник, сл..В.Крищенко)

Учитель: Оскільки більшість часу наші діти проводять з бабусями, то й знають вони один одного дуже добре. Зараз ми це перевіримо. Починаємо гру «Що любить бабуся?»

(Діти по черзі пишуть фломастером відповідь на одне питання, а бабуся потім відповідає вголос; відповіді порівнюються)

1. У яку пору в бабусі день народження?
2. Які квіти любить бабуся?
3. Яку страву над усе любить бабуся?

Учитель: Дорогі жінки! Ні, я назву вас вищим словом. Дорогі матері! Я хочу звернутись до всіх матерів з такими словами.

Як дітей колишеш ти недремно:
То не раз змахнеш краплини поту,
Що ж, прислів'я мовить не даремно:
«Хто не мав дітей – не мав турботи».
А зростуть, то скільки дум у неньки
І тривога за їхнє кожне діло,
Голова боліла від маленьких,
Від дорослих серце заболіло.
Але, що ті клопоти й тривоги.
Бо хіба із щастям їх зрівняти.
Як дитя, зіп'явши на ноги,
Перший крок ступає по кімнаті.
Як почувеш ти уперше: «Мамо!»,
Як до школи приведеш за руку,
Як уже одержиш телеграму:
«Мамочко! Вітаю із онуком».

(Подарунок від дітей – український танок)

1. Хочеться, щоб тато і мама завжди були поруч.
Батько і мати – два сонця гарячих,
Що нам дарують надію й тепло.
Батько і мати, і долі дитячі
Треба, щоб кривди між ними не було.
2. Горе чи нещастя, чи біда яка,
Всіх нас виручає татова рука.
Рідна, ніжна, щира, добра і міцна,
І життя дороги з нею не страшна.
3. У неділю тато прибирає,
Добре знає діло він своє.
Миє все, підлогу натирає,
Вихідний матусі стомленій дає.
4. Дорогий, хороший, рідний тату,
Кращого від тебе не знайти!
Дорогий, хороший, рідний тату,
Як чудово, що у нас є ти!

Учитель: Батько... Тато...Суворий і вимогливий. А його любов до дітей стримана і врівноважена. Непарма кажуть, що дитину треба любити так, щоб вона цього не знала. Саме такою і повинна бути батьківська любов. Для вас, шановні, ця пісня.

(Пісня «Папочка-папулечка» муз. І.Батюк, Н.Мартинець)

Учитель: Тато може все, що завгодно: і майструвати як..., і малювати як..., а чи зможуть тати впізнати свою дитину із зав'язаними очима.

(Гра «Впізнай дитину»). Татам зав'язують очі, і вони по волоссю повинні впізнати свою дитину. Діти стають у коло 8 – 10 чоловік)

Учитель: Батько. Це людина із сильним характером, міцними руками. Діти, особливо хлопці, намагаються наслідувати батька, бути такими ж працьовитими, як він.

1. Я виросту скоро, хоча й не просто,
Я буду великий, як тато, й дорослий.
Я буду їсти не ложкою – лопатою,
Щоб вирости сильним й сміливим, як тато мій.
2. Коли ж побажають спокійної ночі,
А спати у цей час всі діти не хочуть,
Я плакати не буду і вередувати,
Бо хочу як тато, мужчиною стати.

(Гра для хлопців «Хто швидше з'їсть» з миски гречану кашу)

Учень: І все ж таки добре, що мій тато обрав саме мою маму. Хоча кажуть, що жінки вибирають чоловіків, мені все ж таки здається, що не дарма придумані слова «парубкувати», «залицятися». А скільки пісень складено на цю тему!

(Пісня «Ой, на горі два дубки...»)

Учениця: Наше свято-зустріч відбувається весною Весна – то жінка, а жінка – це весна.

Мама... Чи є на світі слово більш прекрасне і ніжне? У матері найвірніше й найчутливіше серце – в ньому ніколи не згасне любов. І скільки б тобі не було років – п'ять чи п'ятдесят, тобі завжди потрібна мама.

1. Тепло і сердечно в цей весняний час.
Мама наші рідні, ми вітаємо вас.
2. Можна у світі чимало зробити:
Перетворити зиму на літо,
Можна моря й океани здолати,
Гору найвищу штурмом узяти.
3. Можна пройти крізь пустелі і хащі,
Тільки без мами не можна нізащо,
Бо найдорожче стоїть за словами:

Усі: В світі усе починається з мами.

Вчитель: Як молоді паростки тягнуться до сонця, так діти тягнуться до батьків. Діти – це наша гордість, наша майбутня опора. Я б хотіла, щоб кожен з вас, батьків, у ці хвилини для своїх мами і тата знайшли вільну годину, щоб переступити батьківський поріг, адже вас там чекають завжди.

Дорога до батьківського порогу – це найсвітліша дорога в житті.

Дитина: Тато, мамо, два дідусі,
З дідусями – дві бабусі,
Братики, сестрички в хаті-рукавці.
Отака в мене сім'я,
І тому щаслива я.

Вчитель: Нашій шкільній родині майже два роки. За цей час ми виростили на кілька маленьких сестричок....

Чекають маленьких ще декілька сімей. І тому ми щасливі!

А зараз я передаю слово нашим батькам.

1. Донечко, маленька,
Гарні оченята.
Ти – моя красуня.
Ти – надія татка.
Як я жив без тебе,
Я не уявляю.
Голос твій, дзвіночок,
Цілий день лунає.
2. Милий мій синочку,
Вмілі рученята.
Дорогий для мами,
Дорогий для тата.
Я тебе до серця тихо пригортаю.
Ніжно поцілую, пісню заспіваю.

3. Станете дорослі –
З дому вирушайте.
Тільки татка й маму
Ви не забувайте.
Бо для нас ви завжди
Будете маленькі.
Хлопчики й дівчатка,
Діточки рідненьки.

Вчитель: Наша школа – це теж родина – велика, дружня і міцна: ми не тільки виховуємо словом, а й піснею.

(Пісня «Гімн школи»)

Вчитель: А тепер побажання усім присутнім.

1. Бабусю шануйте й
дідуся!
Матусю любіть і
тата!
Нехай родина
дружно уся
Буде на радість
завжди багата.

2. Хай тішаться
онуками бабуся та дід.
Хай татко та мама радіють дитині!
Хай буде, як дуб, могутній наш рід!
Хай злагода й мир панують в родині!

Вчитель: Наше свято завершується. Я бажаю вам здоров'я, щастя, душевного тепла, бути справжньою сім'єю завжди.

(Пісня «Одна калина» сл..В.Куровський)

Свято до 8 Березня

«Милі! Рідні! Хороші!»

Мета:

- вчити поважати усіх жінок;
- виховувати в дитячій душі доброту, людяність, співчуття, почуття любові, вдячності та поваги до бабусі, матері, сестрички, подрузі, однокласниці;
- розвивати творчі здібності;
- учити виразно читати вірші, співати пісні;
- виховувати естетичний смак.

Обладнання: проектор, комп'ютер.

Хід заходу

(Класна кімната святково прикрашена)

Учитель: Сьогодні ми вітаємо найдорожчих нам людей – наших мам, бабусь і дівчаток.

Ось знову настала весна...

Знову свято вона принесла,

Свято радісне, світле і ніжне,

Свято всіх наших дорогих жінок.

Щоб сьогодні всі посміхалися,

Наші діти всі постаралися,

Привітання ви прийміть від них.

(Пісня «Цьом-цьом...»Наталія Май)

1. Що сьогодні раптом сталося?
Що сьогодні раптом сталося?
Подивіться, скільки в залі
Гостей сьогодні зібралось!

2. Ожила і школа наша,
Сонце дивиться з вікна.
Заодно із посмішкою вашою
В душі до нас прийшла весна!
3. В цей день поспішаємо
Привітати милих мам, таких рідних,
Добрих бабусь премудрих,
Однокласниць – бешкетниць!
4. Щоб сонце вам світило,
І квіти для вас цвіли,
Щоб вічно молодими
Були всі завжди ви!

Вчитель: Які дві зірки знаєш ти, що завжди нам сяють з висоти?

Учень: Мамині очі.

Вчитель: А що широке, як земля, та не займа чужі поля?

Учень: Мамина душа.

5. Рідні наші матусі, мамусі,
Ми вітаємо вас на святі!
Ми вас любим щиро-щиро,
Вам бажаєм щастя й миру.
6. Спасибі вам, рідні мами,
Що ви тут сьогодні з нами!
До вас наше перше слово:
Матусі, будьте здорові!
7. Щоб вас кохали наші тата
І дарували квіти вам.
Немає бо у всьому світі,
Жінок чарівніших за мам!

Вчитель: Наше свято – це буде сімейна передача, де є любов, повага, веселий настрій, щастя й друзі.

1 серія. Мама, мамочка.

Коли наступає весна, і з'являються перші квіти, святкують 8 березня. Коли земля починає нове щорічне життя, коли знов і знов народжується природа, приходиться це свято. Людині, чия любов не знає меж, хто найбільше нас любить – мамі присвячується свято і 1-ша серія.

Бліц-опитування

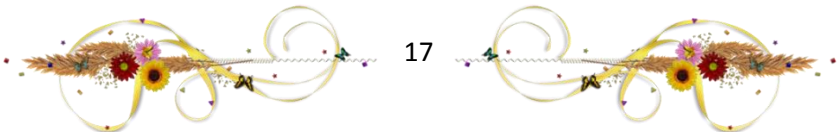
Вчитель: Який струмочок повсякчас співає ніжно коло вас?

Учні: Мамин голос.

Вчитель: А що солодке знаєш ти, чого в крамниці не знайти?

Учні: Мамині уста.

8. Снилось мені ясне сонце,
Що в кімнаті світило,
А то так моя мама
Дивилася мило.
9. Приснивсь мені легкий вітрик,
Що пестив колосся,
А то мені моя мама
Гладила волосся.
10. Сnilась мені ягідочка,
Як мед солоденька,
А то мене цілувала
Мама дорогенька.
11. Любі наші мами, калиновий цвіт!
У Вас, рідні, нене, весь наш білий світ.
Ви – наш скарб найбільший,

Ви – наш цвіт живий,
Ви наша перлина, образ дорогий!

(Українська нар. пісня «Моя нене»)

Продовжуємо першу частину нашого свята.

Конкурси для мам

Дай відповідь одним словом:

- 1) Делікатес з кабачків? (ікра)
 - 2) Блюдо, приготовлено з участю корови та курки? (омлет)
 - 3) Абрикос оголосив сухе голодування (курага)
 - 4) Бублик – недомірок? (сушка)
 - 5) Картопля некруто? (пюре)
 - 6) Пташка, що потрапила в суп? (індик)
 - 7) Фруктовий кефір не по-нашому? (йогурт)
 - 8) Псевдонім восьминога? (кальмар)
- Молодці! Всі були праві!

Конкурс «Запитання-відповідь»

(Мами розбирають відповіді з підносу;

вчитель задає питання, а мама дає відповідь за номером)

1. Чи пишете ви вірші, сидячі у ванній?
- Ні! Щоб такого не сталося, харчуюся кактусами.
2. Ви можете наловити риби у ванній?
- У мене просто немає часу.
3. Коли зацвітає бузок, хочеться вам перетворитися на бджілку?
- Звичайно так! І це все завдяки тренуванням.
4. Надягаєте ви каску, коли дивитесь телевизор?
- Іноді я так сильно хочу цього, що навіть вуха мерзнуть.
5. Чи не ви з'їли все варення з буфету?
- Так, це одне з найбільш дивовижних якостей мого характеру.
6. Ви часто розмовляєте уві сні?

- Звідки ви знаєте? Я ж нікому про це не розповідаю.

Вчитель: Мами, ви веселі, але й діти можуть вам підняти настрій.

Гумореска

Мамі в день народження додому
В подарунок фен приніс татусь.
Роздививсь його маленький Рома
І на кухню до матусі – шусь.
-Мамочко! Іди скоріш в кімнату, -
Радий хлопчик їй секрет відкрив,-
Подивися, там для тебе тато
Пилосос на голову купив!

2 серія. Бабусі.

12. Рідні бабусі! Ми – ваші внучата,
Радісно з вами нам свято стрічати!
Добрі бабусі! Вас люблять всі діти,
Рідним бабусям ми шлемо привіти!
13. Дарувати всім бабусям маєм добру звичку
Спиці, хусточки, клубочки, з вовни рукавички.
Але краще дарувати не клубок, не паличку.
Піднесіть бабусям рідним обруч і скакалочку.
Чи метелика живого. Кульку на вірвовочці.
Курс «уроки карате». Олівець в коробочці.
14. Ми зіграємо з нею в лото,
Ввечері підем в кіно,
Шарф і шапку вона зв'яже
Казку на ніч мені розкаже.
15. Наймиліші, найдобріші,
Дуже любимо ми Вас.
А тепер ловіть скоріше
Поцілуночки від нас.

(«Бабуся» Наталія Май)

Вчитель: Сьогодні на нашому святі присутні вчителі, що працюють в нашій школі і не тільки. Вони - і мами, і бабусі, але перш за все, вони – жінки-чарівні, добрі, люблячі. Для них наші вітання.

16. Жінку-вчителя щиро вітаємо,
Найкращі побажання в цей день надсилаємо.
Низенько вклоняємось й просимо в долі,
Щоб щастя послала й здоров'я доволі.

(Сценка «Розмова після уроку»)

1-ий вчитель: Працювати в школі стало просто неможливо! Учитель боїться директора. Директор боїться інспектора. Інспектор боїться міністра. Міністр боїться батьків. Батьки бояться дітей....

2-ий вчитель: Так. Так. І тільки діти нікого не бояться!

17. Вчительки наші чудові,
18. Старші й молоденьки,
19. Щоб були ви всі здорові, милі та гарненьки.
20. Щоб вам легко уставати кожен день раненько.
21. Щоб і дома все встигати, ви ж бо в нас жвавенькі.

Вчитель: Дорослих привітали, ось і підійшли до 3 серії нашої передачі.

3 серія. Дівчата.

17. Дорогі наші дівчата!
Зі святом вас вітаємо
І усякого добра
Щиро вам бажаємо!
18. Щоб були ви всі здорові, гарні,
Вчилиось на «відмінно».
А коли списать попросим –
Дали неодмінно!
19. А ще бажаємо вам стати

Подругами нашими,
Щоб у класі всі здружились,
А не бились і сварились.

20. Щоб ходять могли ми разом
На прогулянку у парк,
Бути джентельменати
Обіцяєм вам.

22. Вітаємо вас, дівчатка,
Наші дорогенькі.
Всього найкращого бажаєм
Наші ж ви гарненькі.

Вчитель: А зараз ми з дівчатами проведемо гру
«Жартівливі пророкування долі»

(Дівчата витягли білети зі словами)

- 1)Гудзик – купити собі щось гарне незабаром
- 2)цукерка – чекає солодке-пресолодке життя
- 3)копійка – буде дуже грошовою людиною
- 4)лавровий лист – великі успіхи в навчанні
- 5)нитка – далека дорога в чужі краї
- 6)усмішка – дивись частіше в дзеркало і воно вам підкаже,
що посмішка вам дуже личить
- 7)метелик – в цьому році тобі пощастить, ти будеш літати
на крилах успіху
- 8)квітка – станеш ще красивіше і гарніше
- 9)ягода – влітку ви добре відпочинете з батьками
- 10)тарілка – не засмучуйся, тобі скоро повезе
- 11)географічна карта – вас чекає подорож до родичів
- 12)яблуко – ви будете їсти багато фруктів влітку
- 13)лялька – вас очікує радість

14) пісня – вас очікує нове знайомство.

Вчитель: Всіх привітали, всього побажали, а хочеться додати настрою. Хлопці, вітайте усіх мам.

Частівки

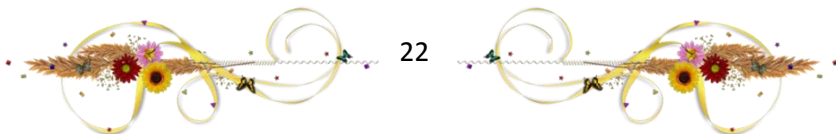
Ой, сьогодні в мамі свято,
І на кухні у нас – тато.
Тато так обід варив
Мало кухні не спалив!

Вітя мамі помагав
І на кухні прибирав
Так посуду він помив –
Всі тарілки перебив.

Ми салат святковий з татом
Готували мамі в свято.
Коли котик скуштував,
Цілий день і ніч нявчав.

Раз у рік на свято мам
Я у руки віник взяв.
Залишилося від нього
Три соломинки усього.

23. Вже закінчилося свято,
Час усім відпочивати:
Виконавцям, глядачам...
Хай щастить, матусі, вам!

Вчитель: Зі святом Вас!

Хай діти не засмучують Вас!

Нехай приносить кожен день щастя і посмішки інших.

Будьте здорові,

Живіть у достатку,

А ми вас запросим

До нас ще на свято.

До побачення.

Сценарій до Дня пам'яті жертв голодомору «Страждання, муки й горе мого народу»

Мета:

- усвідомити трагізм голодомору;
- виховувати в учнів особистісні риси громадянина України, патріотизм, пам'ять.

Звучить Гімн України

Ведучий 1. Кожна людина живе в трьох вимірах: учора, сьогодні, завтра. Учора – це наша історія. Ми не знали її. А вона бездонна, невичерпна криниця духу, мудрості, перемог і страждань.

Ведучий 2. Голодомор 1932 -1933 років – мільйони жертв за 500 днів. Саме за ці 17 місяців в Україні загинули мільйони людей. Найстрашнішою була весна 1922 року. Саме тоді щохвилини вмирало 17 людей, 1000 – щогодини, майже 25 тисяч – щодня...

Ведучий 1. Найбільш постраждали від голоду Полтавська, Сумська, Харківська, Черкаська, Київська, Житомирська області. На них припадає 52,8% загиблих.

Ведучий 2. У Донбасі у 3-4 рази рівень смертності був вищий. Таке ж горе було у Дніпропетровській області, Поволжі, на Кубані, на Північному Кавказі.

Ведучий 1. Пам'яті мільйонів українських селян, які загинули мученицькою смертю від голоду, пам'яті українських сіл і хуторів, які щезли з лиця землі приурочується ця хвилина мовчання.

Хвилина мовчання

Ведучий 2. Не сьогодні це сказано: час народжуватися і час помирати, час руйнувати і час будувати, час мовчати і час говорити.

Ведучий 1. На багато років можна засекретити архіви. Можна приховати злодіяння, але пам'ять, куди подіти людську пам'ять?! А правда ось яка....

Ведучий 2. Україну називали житницею, але грабуючи її, не давали жити. Через те й була наша Україна вбогою, як Шевченкова наймичка.

У 1932 році хліб вродив, слава Богу. Але його забрали. До зернини забрали у колгоспників, залишивши дітей на голод.

Ведучий 1. Правителі того часу фактично створили геноцид цілого народу, бо у світі ще не зафіксовано голоду подібного тому, що випав на долю народу.

Ведучий 2. Кобзар Єгор Фомич Мовчан жив у с.Велика Писарівка на Сумщині. Якось в Харкові на базарі він заграв свою думу про голод в Україні. Одразу ж його потягли в міліцію Люди відбили його. Потім він співав по селах, не боявся нікого. Ось уривки з думи:

1-ий учень: В тридцять третьому году їли люди лободу.

Пухли люди з голоду. Помирали на ходу.

2-ий учень: Отощали усі люди. Падали, як мухи,

Кропивкою – лободою не наповниш брюха...

Гей, гей! – не не наповниш брюха!

3-ій учень: Хліб качали, вимітали –

Весь народ сумує,

А «великий голова» мовби і не чує.

4-ий учень: Він укази іздає:

Продналог давайте,

Де хочете, там беріть,

Хоч з нігтів колупайте.

Запалити свічку

Учитель: Відродження України можливе тоді, коли народ поверне свою історичну пам'ять. Пам'яті наших земляків, безвинно убієнних.

- Прости народ, Боже! Прости Цю Прокляту землю, Цей милий рай, в якому оселився диявол. Усіх нас грішних прости, що мовчали. Ми покарані за безпам'ятство. Царствіє небесне вам душі убієнні.

2-ий учень: Хай простять нам наше безпам'ятство всі жертви голодомору, що лежать у сирій землі.

3-ій учень: З давніх часів люди очищувалися вогнем. Запалювали свічку і мовчки клялися, що пам'ятають, що не забудуть. І тягар з душі спадав.

4-ий учень: Коли наша розповідь дійшла до вашого серця, то перед цією свічкою скажіть слова, які нас згуртують: **пам'ять та віра!**

Всі хором промовляють: Пам'ять та віра!

Учениця, тримаючи каравай:

Хліб... Скільки приємного щемету появляється в душі кожного при згадці про Тебе, Святий Хлібе, про Тебе не сміли згадувати жертви 33-го. Ти являвся їм уві сні рожевою мрією.

Скільки померло з Твоїм іменем на вустах. Іменем жертв тридцять третього року благаю вас бережіть цей святий хліб. І нехай смак його не дозволяє нам забути, що **Хліб – це Життя.**

Учитель: На цьому наша лінійка, присвячена жертвам голодомору, завершена. Пам'ятайте і не забувайте свою історію.

Мета заходу:

- вчити помічати ознаки осінньої пори;
- пробуджувати у дітей естетичні почуття, розвивати їх пізнавальні інтереси;
- виховувати любов до краси, культури, творчі пориви.

Обладнання: мультимедіа, грамоти, призи.

Хід заходу

1. Тихше, ти чуєш? Осінь іде,
З бабиним літом казку пряде,
Пензелем малює барвисті квітки.
Бачиш – дерева усі зацвіли.
2. Так, зацвіли усі жовто-багряно,
Ніжна калина стоїть полум'яна.
Ніби у дівчини щоки горять,
Бо старости на порозі стоять.
3. Ой, як красиво у полі в ці дні!
Друзі-дерева, чом трішки сумні?
Ви не журіться, радійте в останнє,
Бо змій вітрисько все зірве до рання.
4. Ковдрою з листя окутає ноги,
Бо до весни вам далека дорога,
І заколише вас, і зачаклує,
Казку зимову у сні подарує.

Осінь: Ось і я у гостях!

Ось і листя в'яне

Це завжди за мною

Йдуть густі тумани.

Ранками імлистими.
Вдень, як позолота
Обриваю листя – це моя робота
Не сама до вас прийшла,
Я дівчат гарненьких привела.

(Український народний танок)

Вчитель: Діти, давайте подякуємо Осені, що вона до нас завтра завітала, за слова, що для нас подарувала, за гостинці осінні, за щедрі дари.

Осінь: Я заклинаю, діти вас, любіть природу!

І землю рідну – нашу Батьківщину.

Бо все довкола, і моря, і ріки,

І степ широкий, і гаї зелені,

То все в одному слові – Україна.

До побачення, любі мої діти!

Діти: До побачення, Осінь!

Вчитель: Тож вітаємо вас на найчарівнішому святі – конкурсі краси та чарівності «Міс Осінь!». Вони – найчарівніші, найкрасивіші – дівчата нашої школи!

(Представлення учасниць)

Але конкурс є конкурс, а як відомо, головна його ознака – компетентне журі. Тому дозвольте відрекомендувати вельмишановну суддівську колегію.

(Представлення журі)

Сьогодні кожна учасниця має пройти нелегкі, але приємні випробування. Після кожного конкурсу журі буде оцінювати наших конкурсанток по 5-ти бальній системі.

Вчитель: Конкурс «Реклама овочів і фруктів». «Я артистка».

*(Учасникам роздаються малюнки з овочем або фруктом.
Необхідно прорекламувати свій товар найартистичніше)*

Огірок: Я, чудовий огірок – зелений, великий, солодкий.
Мені набридло, нарешті, лежати на чорній грядці!

Морква: Про мене розповідь недовга –
Хто не знає вітаміни?
Пий завжди морквяний сік
І гризи морковку.
Будеш ти тоді, дружок
Міцним, спритним, сильним!

Помідор: А я – товстий помідор,
Вітамінів повний.
Спочатку я був зеленим. Але літо прийшло.
Сонце зігріло мене і я став червоним: і шоки, і животик!

Цибуля: Цибуля зелена – смаковита!
Вона приправа до стола.
Їжте, діти, цибулю зелену
Вітамінами незліченну.
Їжте дорослі, їжте малі.
Будьте здорові й щасливі завжди.

Картопля: Картопля – другий хліб.
Це ми добре знаємо.
Без неї супу не зварить,
Не з'їсти ані жареної.
Пюре і драники також
Ми не смакуємо без картопляночки.

Капуста: Я капуста біла,
Смачна і спіла
Я дощами умивалась,
В 300 листів одягалась.
Ось яка я капуста,
Всі листочки сидять густо.

Бурячок: Я червоний бурячок
Тут вітаю діточок.

У борщі я не замінний
І смачний, і вітамінний.

Диня: Ви на мене подивіться,
Я дівиця круглолиця,
Жовтобока, запашна,
А до того ж і смачна.

Вчитель: Молодці дівчата! Гарно зіграли овочів. Ви дійсно акторки, а журі зараз за це нагородить вас балами.

(Журі виставляють бали)

Вчитель: Останній конкурс – «Домашнє завдання». Це художній номер від кожної з наших дівчат.

(Виступають учасниці)

Вчитель: А у мене конкурс до глядачів «Відгадай мене».

- 1) Я гостя із Чілі, з Південної Америки. А у Франції, куди я потрапила раніше, ніж до вас, мене звали «тартюффель» або земляне яблуко, і вирощували при дворі французької королеви заради моїх красивих квіточок.
- 2) В перекладі з латині «капут» - це голова. Вітаміну «С» у мене як у лимоні, а росту я на городі довше, до самих заморозків. Хто я така?
- 3) Я – тропічна і сіяли мене у Мексиці між рядами кукурудзи. Я давала кукурудзі тінь, а вона мене підтримувала. Хто я?

Вчитель: Молодці! Відгадали все!

- Ось і закінчилась конкурсна програмаю Давайте зустрінемо наших дівчат оплесками. Для підведення підсумків конкурсу слово надається журі.

(Нагородження)

На все добре. До нових зустрічей!

Спортивне свято-естафета «Козацькі розваги»

Мета:

- прилучати дітей до джерел національної історії, культури;
- сприяти патріотичному вихованню;
- пробуджувати національну свідомість;
- загартовувати дітей морально і фізично.

Обладнання: м'ячі, обручі, картопля, повітряні кульки.

Хід заходу

Вчитель: Добрий день, шановні гості та учасники свята. На честь свята Дня збройних сил України, яке відбудеться 6 грудня, ми проводимо спортивні змагання «Козацькі розваги». Для того, щоб захищати свою країну, треба бути не тільки розумними, а й сильними, хитрими, спритними, як і наші предки козаки. А для чого ми тут зібралися, розкажуть наші діти.

1. Сьогодні свято, конкурс нині,
Сьогодні все козацтво тут
І в цьому залі радість лине,
Козацькі ігри всіх нас ждуть.
2. Ми роду козацького діти
Ми любимо сонце і квіти.
І сонце шле нам свій привіт.
Ми роду козацького діти,
Землі української цвіт.
3. Для боротьби ми не збирали
А ні рушниць, а ні гармат.
Здоров'я повен міх набрали
Вистачить для всіх команд.
4. Ми прийшли сюди сьогодні,

Щоб вести запеклий бій.

Тільки ні, не кулаками,

А в запеклій дружній грі.

5. Сьогодні гадаєм якраз буде вчасно.

Щоб був у вас дійсно чудовий настрій,

Упоравшись з ділом хіба вам не варто

Зустрітись з силою, піснею, жартом?

6. А для сміху і добра є у нас чудова гра.

Показати хочем нині, як колись на Україні

Веселились козаки,

Наші прадіди й діди.

Вчитель: А тепер запрошуємо команди для змагань.. Розкажіть, як називаються ваші команди, щоб журі легше було б оцінювати ваші перемоги.

(Капітани команд оголошують назви)

Вчитель: Ой, зібрались козаченьки, раділи й посміхались,

У своєму дружнім колі силою вихвалялись.

Козаченьки, вам радіє навіть в небі сонце!

В чом же ваша сила-сильна?

Покажіть нам хлопці.

- Увага! Починаються змагання козаків у силі, спритності та швидкості.

Естафета №1 «Як козаки картоплю саджали»

Перший учасник біжить з картоплею до «городу» обручу, який на відстані 9-10 метрів від команди. «Саджає»-кладе картоплю, повертається. Наступний учасник біжить збирати «врожай» І так продовжуємо, аж поки вся команда не виконає завдання.

Естафета №2 «Як козаки через річку переправлялись»

Перший учасник стоїть на «другому» березі річки в середині обруча. За сигналом біжить до команди, накидає на наступного одного учасника обруч і переправляє його

на берег. Далі він залишається, а його рятівник біжить за наступним і т.д.

Естафета №3 «Попади в ціль»

Всі козаки були вправними лучниками. Ви повинні теж не схибити і попасти м'ячем у коло. Кожне попадання 1 бал.

Вчитель: Ну, а зараз усі відпочинемо і зробимо музичну фізкультхвилинку.

(Проводиться музична фізкультхвилинка)

Естафета №4 «Вправні вершники»

Діти між ногами тримають м'яч, стрибають і передають естафету наступному вершнику.

Естафета №5 «Засвіти вежу»

Коли вороги підходили близько до війська козацького, то сторожа запалювали вежу, оповіщаючи тим самим, що ворог іде. Ви повинні по «шведській стінці» добратися до кульки, доторкнутися, злізти і побігти до друзів, аби наступний зробив теж саме.

Вчитель: Естафети закінчилися. Ви молодці, а тепер час попрацювати нашому журі, підвести підсумки, а ви подивіться веселий танок дівчат.

(Дівчата танцюють танок «Україна».

Підведення підсумків, вручення грамот.)

Вчитель: Зичимо здоров'я, щастя!

Нехай у вас панує достаток, витає козацький дух,

А золоте колосся й червона калина

Схиляються на добро! На все добре!

Мета:

- виховувати любов до осінньої пори року, вміння спостерігати за порами року, знати овочі та фрукти;
- виховувати любов та повагу до друзів, взаєморозуміння.

Обладнання: святково прибраний зал, на бокових стінах вишиті рушники, серветки, у центрі – плакат «Щедра осінь у комори загортає зерна гори». У залі – два святково прибрані столи. На одному – вишитий рушник; на ньому красень – коровай, сніп пшениці та жита, кавуни, дині, гарбузи, осінні квіти. На другому – яблука, груші, виноград, буряки, морква, цибуля, редька, квасоля, огірки, помідори, біб, капуста, горох, осінні квіти. На вікнах – гірлянди з осіннього листя. Грамзапис з концерту А.Вівальді «Пор року» (Осінь), баян.

Учні одягнені у відповідні костюми, сидять на стільчиках півколом перед глядачами. Свято проводиться у 1 класі.

Дійові особи:

Чотири ведучі;

Овочі: цибуля, картопля, квасоля, огірки, морква, буряки, кавун, диня, капуста, редька, горох, помідор, гарбуз;

Два півники;

Дві курочки;

Цап, Коза, Козеня;

Осінь;

Три косарі;

Господиня;

Учні класу;

Глядачі.

Хід свята

Лунає запис концерта А.Вівальді «Пори року» (Осінь). У супроводі мелодії вчитель звертається до присутніх

Вчитель: Шановні гості, дорогі діти, батьки, дідусі, бабусі, колеги! Завітала золотокоса осінь у наш рідний край. Осінь щедра, осінь мила, осінь люба, осінь довгоочікувана. Пофарбувала вона своїм чарівним пензлем берізки й осики в золотий колір, дуби – в брунатний, клени вкрила багрянцем. Щедра осінь принесла червоношокі яблука, медові грушки, солодкий виноград, смачні кавуни й дині. Працьовитими руками були зібрані буряки, огірки, цибуля, квасоля, пузаті гарбузи, листата капуста, здоровенна бараболя.

1-ий ведучий: Шановні дідусі й бабусі,
Рідненькі татусі й матусі!
Сьогодні свято вдруге в нас,
Тому зібравсь весь перший клас!

2-ий ведучий: Ми зараз вам розповімо
Що діялось, і що було,
І як ми разом добре вчились,
І ще чого ми тут навчились.

3-ий ведучий: Тож свято розпочать дозвольте,
Сідайте зручно, всі заходьте,
Хто хоче чути й бачить нас,
Бо дуже гарний є в нас клас!

4-ий ведучий: В зеленім саду побував
Якийсь художник – і поволі
Дерева перефарбував
У золотисто-жовтий колір.
-Ти хто такий? – Я здивувась, -
Чому тебе не бачив досі?
-То подивився, - хтось озвався, -

І ти тоді побачиш осінь!

Виходить Осінь. На ній золоте вбрання. На голові – вінок із плетеного колосся та осінніх квітів. В одній руці дівчина несе плетений кошик, а з нього виглядають рум'яні яблука, медові груші, виноград. У другій руці пишна паляниця.

Осінь: Стихло все, і степ, і ліс, і гори,
Убрались клени в шовкове вбрання.
Це я іду. Це я – шовкова Осінь,
І і на мені – моє багряне вбрання.
Я вже навкруг усе позолотила,
Допомогла злетіти в вирій я птахам
І людям в допомозі в добрій стала,
Бо їм зібрать врожай допомогла.
Прибрала їм сади я і городи,
Подарувала лісу ягоди й гриби,
Допомогла зібрати у комори
Важкої праці стиглії плоди.
Тож і ви часу не гайте,
Гарну пісню заспівайте!

У виконанні учнів звучить пісня «Збирай урожай!»

1-ий учень: Тихо осінь ходить гаєм,
Ліс довкола аж горить,
Ясен листя осипає,
Дуб нахмурений стоїть.
І берізка над потоком
Стала, наче молода.
Вітер мовби ненароком
Їй косиці розпліта.

2-ий учень: Осінь щедра, осінь мила,
Ти усе позолотила,
Вбрала в золото дерева,

Помогла ти кому треба.

3-ій учень: Чудова пора – осінь,

На городі – урожай,

Що захочеш – те збирай!

Огірки і помідори,

Морковицю і салат,

Цибулинки і перчинки,

І капусти цілий ряд.

Півники: Ну, і ми не погордили,

Весь горох помолотили.

Курочки: І ми їм допомогли,

До млина все віднесли.

Цап: Я - молів.

Коза: Я – насипала.

Козеня: І я їм допомагало,

На скрипочці виграло.

То ви послушайте, рідненькі,

Яка в вас пісня веселенька!

Пісня «Дін-дон»

На сцену виходять учні-овочі. На головах – корони із зображенням овочів.

Цибуля: Як не віриш – перевір:

На мені дванадцять шкір!

А гризеш – в сльозах покинеш,

Бо я звуся...

Усі разом: Цибулина!

Картопля: Мене смажать, мене варять,

Хоч отрутою і кроплять,

Всі мене їдять і хвалять,

Звати як мене?

Усі разом: Картопля!

Квасоля: Не стелюсь я спати долі,

Дерусь в гору. Я...

Усі разом: Квасоля!

Огірки: Ми зеленої всі масті,

Всі довгасті, всі смуглясті.

Прив'язали нас в рядках

На зелених ланцюжках,

Гарбуза ми сини й дочки.

Звати як нас?

Усі разом: Огірочки!

Морква: В темній я живу коморі,

А коса моя на дворі.

Гарбузова я сестриця,

Мене звати...

Усі разом: Морковиця!

Буряки: Ми столові, ми кормові,

Є брати у нас цукрові.

На полях ростем рядками.

Люди звать нас...

Усі разом: Буряками!

Кавун: Зелений я білий,

Червоний – як спілий.

Скажу на перед: солодкий, як мед.

Якщо та ласун, то знай: це...

Усі разом: Кавун!

Диня: Я на грядці сонцем сяю,

Родичів багато маю.

Гарбузову господиню

Усі знають. Хто я?

Усі разом: Диня!

Капуста: Вузлувата і листата,

А доспію – головата.

На нозі стою одній,

Сто сорочок на мені. Хто я?

Усі разом: Капуста!

Редька: Всередині я біленька,

Ну а зверху я чорненька.

Я редисці, наче ненька.

А звать як, діти?

Усі разом: Редька!

Горох: Я без рук і без ніг,

Але пнуся на батіг.

Тут розрісся, наче мох,

А зовуся як?

Усі разом: Горох!

Помідор: Я красенький, червоненький,

Із сметаною смачненький.

На городі я сеньйор,

А зовусь як?

Усі разом: Помідор!

Гарбуз: Повз, мов танк, я на город,

Повз на грудині й загруз,

То чомусь мене в народі

Звать не танк. А як?

Усі разом: Гарбуз!

Із за сцени вибігає Дівчинка й здивовано каже:

Дівчинка: Ой, дивіться, ой, дивіться!

В класі тут гарбуз з'явився!

Тож і ми часу не гаймо

І про нього заспіваймо!

У виконанні учнів звучить українська народна пісня «Ходить гарбуз по городу». Під час виконання пісні гарбуз ходить по «городу» й оглядає свої володіння. При виконанні останнього куплету гарбуз тримає миску пшона, шматок

сала й велику дерев'яну ложку. Він смачно ласує своєю приправою.

Ходить гарбуз по городу

(українська народна пісня)

Ходить гарбуз по городу

Питається свого народу:

- Ой, чи живі, чи здорові

Всі родичі гарбузові?

Обізвалася жовта диня,

Гарбузова господиня:

- Іще живі, ще здорові

Всі родичі гарбузові. /двічі/

Обізвились огірочки,

Гарбузові сини й дочки:

- Іще живі, ще здорові

Всі родичі гарбузові. /двічі/

Обізвалася морквиця,

Гарбузова сестриця:

- Іще живі, ще здорові

Всі родичі гарбузові. /двічі/

Обізвились буряки,

Гарбузові свояки:

- Іще живі, ще здорові

Всі родичі гарбузові. /двічі/

Обізвався старий біб,

- Я піддержав увесь рід,

- Іще живі, ще здорові

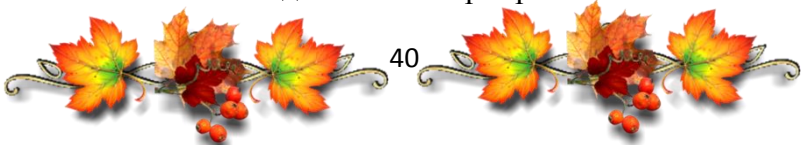
Всі родичі гарбузові. /двічі/

Ой, гарбузе, ти перистий,

Із чим тебе будем їсти?

- Миска пшона, шматок сала,

Ось до мене вся приправа. /двічі/

4-ий учень: Як осінь помандрує по гаях
З чарівним пензлем у руках –
Все розмалює на путі,
Берези стануть золоті,
І ми її уклінно просим –
Усі разом: Заходь у гості, щедра осінь!
На запрошення дітей заходить осінь.

Осінь: Ось, я за сосною,
Ось і листя в'яне...
Осінь я... за мною
Йдуть густі тумани.
Осінь я. Осінне
Листя засипаю.
Осінь... трави сонні
Долу нагинаю.
Ранками – імлиста,
Вдень як позолота.
Обриваю листя –
Це моя робота.

1-ий косар: Вже усі поля давно скосили,
Потомилися від праці косарі.
Важкі коси вже у хліві положили
Й не співають рано – вранці на зорі.

2-ий косар: Пахне полем, колосками
Цей хороший урожай.
Працьовитими руками
Пахне красень – коровай.

3-ий косар: Зібрали урожай в добрий час,
Є тепер і шана в нас.
Хліб – тільки з печі, у теплій золі,
Свіжа хлібина лежить на столі.

Господиня: Кажуть в народі правдиві слова:

«Хліб – годувальник – всьому голова!»

Учні виконують українську народні пісню «Вийшли в поле косарі». Косарі «косять», господиня виглядає їх, чекає на вечерю.

5-ий учень: Коровай під сонцем ріс,
Пахне сонечком він красним
І промінням теплим, ясним.

6-ий учень: Хто добро в душі плекає,
Завітайте неодмінно.

Хлібом – сіллю привітає
Перший клас вас неодмінно!

7-ий учень: Обдарувала землю щедра осінь,
Озолотила парки і сади,
Хмаринки з неба все дощі приносять,
З дерев спадають листя і плоди.

Мандрує одуд у краї далекі,
На голках яблуко поніс десь їжачок,
Давненько попрощалися лелеки,
Бо осінь все взяла у свій танок.

Ведучий: Ми свято готували дружно,
Хоч трішечки було сутужно,
І вас усіх повеселили
Ми все ж зібрали свої сили.

Ведучий: Бажаємо вам ми усіх гараздів,
Щоб скоро зібралися разом усі,
Щоб знову ми трішечки вас звеселили,
І щоб у добрі і у мирі ми жили!
І в вас, і в нас хай буде все гаразд!

Діти виконують пісню «Хай буде гаразд!»

1-ий ведучий: Хай гості всі наші у дружбі живуть,
Пошану до себе нехай бережуть,
Хай вас оминають життєві тривоги,

До вас нехай горе не знає дороги.

2-ий ведучий: бувайте здорові, у мирі ростіть,

І з Богом завжди у любові живіть!

Нехай вам поможе із неба Свята,

На многії вам і благії літа!

Пісня «Хай будуть здорові»

Вчитель: Спасибі вам, діти, гості за участь у нашому святі!

Використані джерела

1. Бех І.Д. Молодший школяр як особистість. Навчання та виховання. – «Початкова школа», К., 2005
2. Киричок В.А., Підгорна Н.І. Програма етичного виховання молодших школярів. //ж. Початкова школа. №9, 1998
3. Киричок В.А. Виховання гуманістичних цінностей. – «Початкова школа», К., 2005
4. Концепція початкової освіти [Електронний ресурс]
Режим доступу:
http://www.ranok.com.ua/resources/files/Концепція_початкової_освіти_PROEKT.pdf
5. Матюша І.К. Виховувати ввічливими. //ж. Початкова школа. №5, 1993
6. Мовчун А., Мовчун Л. Абетка моральності.-К.: Наукова книга, 2004р.
7. Сухомлинський В.О.. Хрестоматія з етики. – «Педагогіка», 1990
8. Українські прислів'я та приказки. К.: Знання, 1992

